

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ІНІ у неперервній
освіті і туризму
Іван ТРИЦЕНКО
2024 року

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 13 від 16.05.2024р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП Публічне управління
та адміністрування
Сергій Приліпко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ І КОНТРОЛЬ

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма Публічне управління та адміністрування
Факультет ІНІ Неперервної освіти і туризм
Розробники: доцент, к.е.н., доц. Тітенко З.М.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Державні фінанси та контроль

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програмка, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	3	-
Семестр	5	-
Лекційні заняття	30	-
Практичні, семінарські заняття	30	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60	-
Індивідуальні заняття	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Державні фінанси та контроль" є формування і поглиблення знань студентів з питань сутності й ролі державних фінансів у розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць, а також власне механізму його відтворення.

Завдання дисципліни: вивчення здобувачами освіти теоретичних основ формування і використання державних фондів фінансових ресурсів, бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи; вивченні питань стосовно державного кредиту та управління державним боргом; визначення порядку формування та використання коштів цільових фондів фінансових ресурсів; з'ясування сутності, значення, задач та тенденцій фінансового контролю; засвоєння нормативно-правової бази, що регламентує діяльність органів державного фінансового контролю в Україні; засвоєння змісту етапів і стадій основних контрольних заходів; вміння об'єктивно оцінювати та аналізувати інформацію, отриману за результатами проведення контрольних заходів, готувати висновки та рекомендації для прийняття рішень за наслідками

проведення цих заходів, здійснювати нагляд за їх виконанням при виявленні недоліків і порушень.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістовних модулів і тем	Тижні	Кількість годин											
		Денна форма						Заочна форма					
		усього	у тому числі					усього					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовний модуль 1. Теорія державних фінансів													
Тема 1. Фінансова система та фінансова політика	1	8	2	2			4						
Тема 2. Державні фінанси: сутність, призначення, розвиток, функції	2	8	2	2			4						
Тема 3. Система державних фінансів та державна фінансова політика	3	8	2	2			4						
Разом за змістовним модулем 1	24		6	6			12						
Змістовний модуль 2. Елементи державних фінансів													
Тема 4. Бюджетна система та устрій	4-5	12	4	2			6						
Тема 5. Державний та місцевий бюджет	6-7	10	4	2			4						
Тема 6. Державний борг	8	8	2	2			4						
Тема 7. Податкова система	9	12	2	4			6						
Теми 8. Соціальна	10	12	2	4			6						

політика, соціальне та пенсійне забезпечення													
Тема 9. Фінансове забезпечення функціонування окремих сегментів державного сектору	11	8	2	2			4						
Разом за змістовним модулем 2	62		16	16			30						
Змістовний модуль 3. Державний фінансовий контроль													
Тема 10. Суть і функції державного фінансового контролю	12	10	2	2			6						
Тема 11. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика	13-14	14	4	4			6						
Тема 12. Державна фінансова інспекція її завдання і функції	15	10	2	2			6						
Разом за змістовним модулем 3	34		8	8			18						
Усього годин	120		30	30			60						

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фінансова система та фінансова політика	2
2	Тема 2. Державні фінанси: сутність, призначення, розвиток, функції	2
3	Тема 3. Система державних фінансів та державна фінансова політика	2
4	Тема 4. Бюджетна система та устрій	2
5	Тема 5. Державний та місцевий бюджет	2
6	Тема 6. Державний борг	4
7	Тема 7 Податкова система	4
8	Теми 8. Соціальна політика, соціальне та пенсійне забезпечення	2
9	Тема 9 Фінансове забезпечення функціонування окремих сегментів державного сектору	2
10	Тема 10 Суть і функції державного фінансового контролю	2
11	Тема 11 Органи державного фінансового контролю та їх характеристика	4
12	Тема 12 Державна фінансова інспекція її завдання і функції	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Фінансова система та фінансова політика	4
2	Тема 2. Державні фінанси: сутність, призначення, розвиток, функції	4
3	Тема 3. Система державних фінансів та державна фінансова політика	4
4	Тема 4. Бюджетна система та устрій	6
5	Тема 5. Державний та місцевий бюджет	4
6	Тема 6. Державний борг	4
7	Тема 7 Податкова система	6
8	Теми 8. Соціальна політика, соціальне та пенсійне забезпечення	6
9	Тема 9 Фінансове забезпечення функціонування окремих сегментів державного сектору	4
10	Тема 10 Суть і функції державного фінансового контролю	6
11	Тема 11 Органи державного фінансового контролю та їх характеристика	6
12	Тема 12 Державна фінансова інспекція її завдання і функції	6

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання

Методи навчання поділяють за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання: орієнтація на методи підготовки студентів до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; на методи вивчення нового матеріалу; на методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; на методи контролю й оцінки результатів навчання. Крім того, у навчальному процесі викладач виокремлює методи пояснення навчальної дисципліни, різноманітні методи організації самостійної роботи студентів.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального)

мислення. Такий метод найширше застосовують для передавання значного масиву інформації.

Метод проблемного викладення. Використовуючи відповідні джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть полягає в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом пізнавальних завдань на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами та з навчальними посібниками. Такий метод, як евристична бесіда є перевіреним способом активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження і розрахунки та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Методи контролю та самоконтролю: методи усного контролю; методи письмового контролю та самоконтролю; методи практичного контролю і методи практичного самоконтролю.

7. Методи оцінювання

Формами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна атестація та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. Поточний контроль може здійснюватись шляхом усного та письмового опитування, розв'язку тестових завдань, підготовки доповідей та рефератів, виконання контрольних робіт студентами.

Проміжна атестація для студентів очної форми навчання має на меті визначити сукупність знань студента з дисципліни по завершенню певного етапу вивчення дисципліни і проводиться у формі контрольних завдань та тестування по кількох темах у вигляді модулів.

Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру для визначення обсягу знань студента по закінченню курсу і здійснюється у формі іспиту.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове завдання, звіт, реферат.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3876>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змінами).
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами).
3. Бердинець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
4. Благун, І. Г. Фінанси: навч. посібник. І. Г. Благун, Р. С. Сорока, І. В. Єлейко. Львів: Магнолія . 2018. 313 с.
5. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Державні фінанси і контроль. Київ: НУБіП України. 2022. 516с.
6. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
7. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 275 с

8. Державні фінанси: підручник. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2015. - 510 с.
9. Дуброва Я. Перспективи розвитку системи державних закупівель в Україні та роль у цьому процесі державного фінансового контролю. *Фінансовий контроль*. 2014. № 1. С. 26-31.
10. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2, No. 1, 2023, pp. 9-18.
11. Крисоватий А.І., Синютка Н.Г. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні: монографія. Львів: Українська академія друкарства. 2017. 199 с.
12. Кучер Г. Державні фінансові ресурси. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. С. 608
13. Марченко О. Фінансова безпека держави. Львів, 2020р. С. 356.
14. Марценюк О.В., Деньдобра Т.В., Гуменна О.І. Фінансові механізми державної підтримки розвитку територіальних громад в умовах децентралізації. *Економіка і суспільство*. 2023. Вип. 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-4>
15. Марценюк О.В., Ружицька К., Давидюк В. Напрями державної підтримки малого бізнесу в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 81. С. 178- 184. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.81-28>
16. Національні фінанси: Підручник. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с
17. Русіна, В., Шулюк, Б., Державний фінансовий контроль у публічному управлінні. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С.214.
18. Рева, Т. М. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. Т.М. Рева, К.Ф. Ковальчук, Н.В. Кучкова. К.: ЦНЛ, 2017. 208 с.
19. Шестерняк М.М. До питання реформування державного фінансового контролю в Україні. Соціально-економічні трансформації у розвитку держави: зб. матер. Всеукр. наук.- практ. конф. (Вінниця, 22-23 квіт. 2021 р.). Тернопіль: Крок, 2021. С. 147-151.
20. Шестерняк М. М. Державний фінансовий контроль в Україні: проблеми глобалізації. *Актуальні проблеми державного фінансового контролю та аудиту в Україні: матер. круглого столу*. Тернопіль, 2015. С. 74-81.
21. Фінанси: Навчальний посібник: експрес. За заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с
22. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. –Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
23. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. –Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
24. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
25. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. –Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.
26. Офіційний портал Державної податкової служби України. –Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>.

27. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. –Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
28. Офіційний веб-сайт Державної аудиторської служби України. –Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
29. Офіційний веб-сайт Міністерство фінансів України. –Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
30. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.msp.gov.ua>